

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Σχολή Επιστημών της Αγωγής
Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία

Ιστορικές, Πολιτισμικές και Παιδαγωγικές
Διαστάσεις των Μουσικών Οργάνων

4/4

Νικόλας Τσαφταρίδης (ΜΑ, PhD) Ε.Ε.Π. Μουσικής Αγωγής

Μικρά μουσικά όργανα εκπαιδευτικού χαρακτήρα (και όχι μόνο)

- Μουσικά όργανα στην εκπαίδευση συνήθως ήταν Πολυφωνικά :
  - πιάνο, όργανο, κιθάρα, ακορντεόν αλλά και φλάουτο με ράμφος
  - Στην Ελλάδα: μαντολίνο, ακορντεόν, Μελόντικα, αρμόνιο, φλογέρα
- Όργανα εκπαιδευτικού χαρακτήρα
  - Μεγάλη γκάμα μικρών μελωδικών και ρυθμικών οργάνων

Όργανα Orff - μικρά όργανα - ευκολόπαιχτα αλήθειες και γκρίζες ζώνες

- «Μουσικά όργανα Orff»
- «Μικρά όργανα». Συνήθως το μέγεθός τους είναι μικρό για να μπορούν να τα χρησιμοποιούν και παιδιά αλλά πολλά όργανα είναι μικρά που όμως δεν χρησιμοποιούνται για παιδαγωγική χρήση.
- «Ευκολόπαιχτα όργανα». Συνήθως δεν χρειάζονται ιδιαίτερη τεχνική για την παραγωγή του ήχου αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δεν υπάρχει τεχνική παιχνίματος καθώς και δύσκολο ρεπερτόριο.

Satis Naron Coleman (1878–1961)

Music for Children. A Plan of Training Based on the Natural Evolution of Music Including the Making and Playing of Instruments Dancing – Singing - Poetry (1922 N.Y.).

Η ιδέα της κατασκευής των μουσικών οργάνων από τα ίδια τα παιδιά όχι ως αυτοσκοπός (η κατασκευή του μουσικού οργάνου) αλλά ως ένα κίνητρο για την δημιουργική αντιμετώπιση διδασκαλίας της μουσικής καθώς και ως βασικό συστατικό μουσικής δημιουργίας, «φυσική εξέλιξη της μουσικής», μαζί με την κίνηση, τη μουσική και τον έμμετρο λόγο.

Εκδόσεις του Orff-Schulwerk στα Γερμανικά

Ιταλικά

Αγγλικά

Ελληνικά

Πολυξένη Ματέυ-
Ρουσοπούλου
1902 -1999

- «Μουσικά όργανα Orff»
- Μικρά ευκολόχρηστα όργανα των οποίων ο ήχος παράγεται συνήθως μέσω αδρής κινητικότητας ή/και δίνουν την ελευθερία σε αυτούς/ες που τα παίζουν να κινηθούν στο χώρο.

2

- Karl Mändler (1872-1958), Klaus Becker Studio
49

Ταξινόμηση οργάνων παιδαγωγικής χρήσης

- Α. Ανάλογα αν μπορούν να παίξουν μελωδικά ή ρυθμικά σχήματα
  - i. Μελωδικά: μπορούν να παίζουν μελωδίες ή/και αρμονίες (συγχορδίες)
  - ii. Ρυθμικά: μπορούν να παίζουν μόνο ρυθμούς και ρυθμικά σχήματα

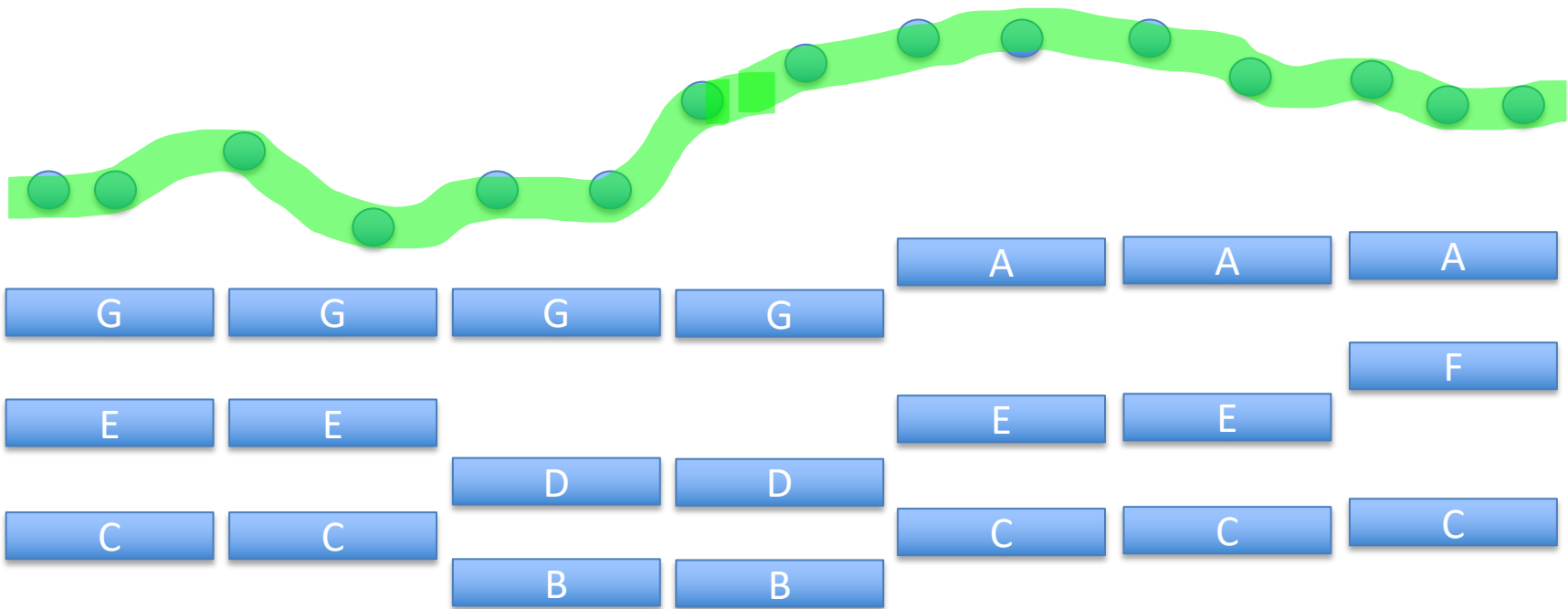

2, 3

4, 5

Μελωδία ν/s Αρμονία

Β. Ανάλογα με το υλικό που παράγει τον ήχο και τη χρήση* του

Δεν πρόκειται για «επιστημονικό» τρόπο ταξινόμησης αλλά για διευκόλυνση σε παιδαγωγικό πλαίσιο.

- i. Μεταλλικά: μεταλλόφωνο, τρίγωνο, ζίλια, γκλόκενσπιλ
- ii. Ξύλινα: ξυλόφωνο, ξυλάκια
- iii. Δερμάτινα: τύμπανο, ταμπουρίνο, μπόγκος
- iv. Σειόμενα: μαράκες, σέικερ,

* Μια πρόταση της Ο. Αγαλιανού

Ποιες από τις πιο πάνω ομάδες ανήκουν στην ίδια κατηγορία κατά τον επιστημονικό τρόπο ταξινόμησης (Hornbostel-Sachs) των μουσικών οργάνων;

Σοπράνο και άλτο γκλόκενσπιλ (μικρά μεταλλόφωνα) και μεταλλόφωνα. Σοπράνο, άλτο και μπάσο ξυλόφωνα Συχνά τα συναντάμε σε ζεύγη, ένα σοπράνο και ένα άλτο.

Η οικογένεια του φλάουτου με ράμφος.

Πιάτα, ζίλια και τρίγωνο

Boom-pipes

7

Μπορείτε να σκεφτείτε από που έχουν προέλθει αυτά τα όργανα;

Προσοχή: Τα όργανα αυτά ανήκουν στα Αερόφωνα γιατί με την κρούση ενεργοποιείται η περιεχόμενη στήλη αέρα.

8

κουρτίνα

σέκερε

α) δίτονη ξύλινη κουδούνα, β) καμπάσα, γ) ξύστρα, δ) μπαστούνι της βροχής, ε) μαράκες, στ) κασετίνα και ζ) μεταλλικό σέικερ.

α) κλαβες, β) ντέφι, και γ) βάιμπρασλαπ.

Αγκόγκο.

Κόνγκας

Μπονγκος

9

Σε ποιο είδος μουσικής έχετε ακούσει τα περισσότερα από αυτά τα όργανα;

- ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΚΑΙ ΜΟΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ
- www.nisos.gr

Προς το παρόν τέλος

4/4

To be continued